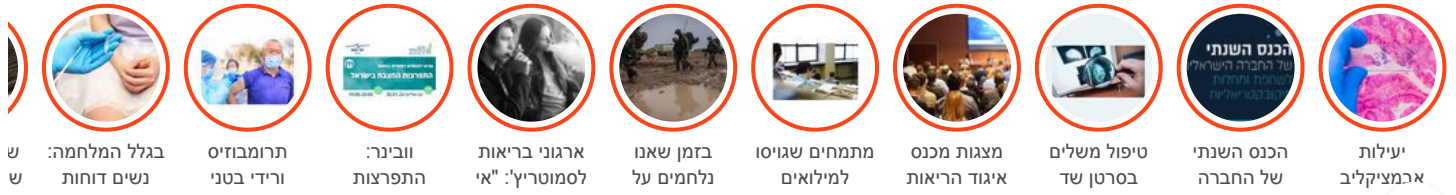

הסטוריז של DoctorsOnly:

ש: בגלל המלחמה: נשים דוחות
ש: תרומבוזיס ורידי בטני
ש: וובינר: התפרצות
ש: ארגוני בריאות לסמוטריץ': "אי
ש: בזמן שאנו נלחמים על
ש: מתמחים שגויסו למילואים
ש: מצגות מכנס איגוד הריאות
ש: טיפול משלים בסרטן שד
ש: הכנס השנתי של החברה
ש: יעילות אכמזיקליב

מאמר זה התפרסם באתר דוקטורס אונלי <https://doctorsonly.co.il>

חדשות

תכנית לאומית חדשה למיגור מחלות נגיף הפפילומה

תכנית מפורטת, המיושמת כבר במדינות רבות והוצגה לאחרונה בפני משרד הבריאות, מציעה שורת צעדים להגדלת שיעורי ההתחסנות נגד HPV הגורם למחלות סרטן קשות וקטלניות

מערכת דוקטורס אונלי | 10:23, 29.01.2024

חיסון נגד נגיף הפפילומה האנושי, HPV (צילום: אילוסטרציה)

לראשי משרד הבריאות הוצגה לפני כשבוע תכנית לאומית חדשה למיגור מחלות הנגרמות מנגיף הפפילומה (HPV) ובין השאר סרטן צוואר הרחם, סרטן באיברי מין וסרטן הפה והלוע וכן מחלת המין קונדילומה. על התכנית מדווח הבוקר (ב') **רן רוזניק** בישראל היום.

עוד בעניין דומה

בגלל המלחמה: נשים דוחות בדיקות לגילוי סרטן צוואר הרחם

החצבת חוזרת? עלייה מדאיגה במספר המקרים בעולם

מעמיקים הפערים בבריאות בין שכבות עשירות לעניות בישראל

התכנית היא חלק ממהלך עולמי של ארגון הבריאות העולמי, שכותרתו "אסטרטגיה גלובלית להאצת חיסול סרטן צוואר הרחם כבעיית בריאות הציבור", שכמעט 200 מדינות (בהן אוסטרליה, בריטניה, סקוטלנד, קנדה ודנמרק) שותפות לו והצליחו בעזרתו להפחית משמעותית את התחלואה והתמותה ממחלות סרטן שנגרמות בשל הנגיף.

התכנית כוללת אמצעים הסברתיים, תקציביים ולאומיים שיגדילו את שיעור המתחסנים מ-50% ללפחות 90% התחסנות עד גיל 15, בשתי מנות עד שנת 2030.

השנה הוגשה בקשה לוועדת סל התרופות לכלול את מתן החיסון GARDASIL גם למבוגרים ללא הגבלת זמן. בתכנית מוצע להתחיל את מתן החיסונים בגיל תשע, לאפשר התחסנות בבתי הספר התיכוניים במשך כל השנה, לעדכן אנשי דת ומובילי דעה באוכלוסיות החרדיות שההדבקה בנגיף ה-HPV עלולה לפגוע בפוריות ולגרם בעקיפין ללידות מוקדמות במידה שמתפתח מצב טרום ממאיר בצוואר הרחם (CIN), ולכן רצוי לחסן לפני הנישואים.

עוד ממליצה התכנית לאפשר לצוותי סיעודי (ואם יתאפשר בעתיד גם לרוקחות ולרוקחים) להמליץ על מתן החיסון ואף לחסן, בדומה לחיסון אשר ניתן לשפעת, ללא צורך במתן מרשם על ידי הרופא.

עוד מוצע להפעיל תכניות התחסנות לנשים ולגברים שנמצאים בסיכון גבוה, לרבות גברים המקיימים יחסי מין עם גברים, מהגרים ועובדי מין, נשאי HIV, מטופלי PREP, מדוכאי חיסון וחולים במחלות אוטו-אימוניות.

"לאחרונה נמצא שהחיסון נותן הגנה מצוינת גם אחרי גיל ההתבגרות ואף אחרי החשיפה לנגיפי הפפילומה. לכן, חיסון נגד HPV מומלץ לכל הגברים והנשים עד גיל 26, ואפשרי גם בגיל מבוגר יותר", אומר הגינקולוג פרופ' יעקב בורנשטיין, יו"ר

החברה הישראלית לחקר ולמניעת מחלות המועברות במגע מיני, מיוזמי התכנית והעורך שלה.

במאמר דעה שפרסם בדוקטורס אונלי אתמול (א'), כתב פרופ' בורנשטיין כי חיסון ה-HPV מוכר כיעיל למניעת סרטן צוואר הרחם אך חשוב לציין כי זני נגיף הפפילומה גורמים גם לסוגי סרטן אחרים בקרב נשים וגם גברים, כמו סרטן הפה והלוע. "גברים, בשונה מנשים, לא יכולים לדעת אם נדבקו בוירוס, מפני שאינם מבצעים בדיקות סקר לצורך מעקב, לכן הגילוי יגיע רק לאחר הופעת קונדילומות (מעין יבלות על איבר המין, האשכים ופי הטבעת) או גידול סרטני. הבשורה המשמעותית היא שהחיסון כולל גם הגנה כנגד הדבקה באותן קונדילומות, ולכן יש חשיבות מכרעת לחיסון גם בקרב גברים".

כותבי התכנית מבקשים להגדיל את המודעות ושיעור ההיענות לחיסון שניתן בדרך כלל בכיתה ח'. "שיעור ההתחסנות בבתי הספר הממלכתיים הוא כ-80%, בעוד שבבתי הספר במגזר החרדי הוא רק כ-7%. המטרה היא להגיע לשוויון בין הקבוצות הדמוגרפיות", כתבו.

התכנית הלאומית החדשה משותפת לארבע קופות החולים, לעמותות חולים ולראשי איגודי הרופאים בהסתדרות הרפואית, כולל החברה הישראלית לחקר ולמניעת מחלות המועברות במגע מיני, האיגוד הישראלי לרפואת ילדים, החברה הרפואית לרפואת להט"ב ועוד.

"השילוב של חיסון יעיל ובטוח, שיטות סריקה מתקדמות וטיפול זמין מאפשר לנו, דווקא עכשיו, לפעול כדי שבעתיד הלא רחוק התפתחות סרטן עקב HPV בגברים ובנשים תהיה נדירה ביותר בארץ", כתבו המומחים ממגוון של חברות מדעיות וארגונים העוסקים בנושא.

פרופ' בורנשטיין הוסיף ואמר כי "באחרונה דנה ועדת החיסונים באפשרות להתחיל לחסן כבר מכיתה ד'. מרווח הזמן מהידבקות בנגיף ועד התפתחות הסרטן הוא כ-20 שנה בממוצע. לכן, גם חיסון בגילים מבוגרים יכול להקטין את הסיכון להידבקות בנגיף. אדם עלול להידבק פעמים רבות באותו זן של הנגיף. נפוצה היא ההדבקה המתמדת לסירוגין, 'פינג-פונג' בין בני זוג. רק חיסון מונע הדבקות חוזרות, על ידי יצירת תאי זיכרון במערכת החיסונית.

"הוכח שהחיסון יעיל גם לאחר הידבקות בנגיף, אפילו לאחר פיתוח מחלה טרום-סרטנית או קונדילומות. כך, לא מעט נשים וגברים שלא חוסנו בגיל בית הספר ימצאו שהחיסון יעיל וחשוב לקבל אותו גם אחרי גיל 18".

🔔 **הירשמו לקבלת עדכונים בנושאים שעלו בכתבה <**

דעות

בגלל המלחמה: נשים דוחות בדיקות לגילוי סרטן צוואר הרחם

דחייה או ויתור על בדיקת הסריקה מביאים לירידה בגילוי המוקדם ובמניעה של סרטן צוואר הרחם | החשש: שיעור התפתחות סרטן צוואר הרחם בישראל יעלה, במקום שנצליח להביא לסילוקו

פרופ' יעקב בורנשטיין | 10:22, 28.01.2024

בדיקת PCR לאיתור נגיף הפפילומה. חשוב במיוחד עבור זנים הנחשבים מסוכנים כמו זן מס' 16 ו-18. צילום: אילוסטרציה

בשלושת החודשים האחרונים הופרה השגרה של כולנו: עשרות אלפים פונו מבתיים בעוטף עזה ובגבול הצפון ואינם יודעים מתי יוכלו לחזור, רבים גויסו לשירות מילואים ארוך, דאגות כלכליות מתגברות וחוסר הוודאות מעמיק.

אחת מההשלכות המסוכנות של המצב היא הזנחה בריאותית: סקר שנערך לאחרונה חשף כי 36% מהישראלים דחו תורים רפואיים חשובים ו-17% ביטלו לגמרי תורים לבדיקות סקר למניעת תחלואה בסרטן, אחת מהן היא בדיקת הסקר לאבחון מוקדם של סרטן צוואר הרחם. רופאים בתחום חוששים כי הדבר יוביל לגילוי מאוחר של המחלה, מה שיקשה על הטיפול ויצמצם את הסיכוי לריפוי.

סרטן צוואר הרחם הוא סרטן ממאיר המתפתח בחלק התחתון של הרחם, ונחשב למחלת הסרטן הרביעית בשכיחותה בקרב נשים בעולם. המחלה נגרמת על ידי וירוס הפפילומה האנושי (HPV), שההדבקה בו נעשית ברוב המקרים באמצעות מגע מיני, אך הוא עשוי להיות מועבר גם במגע של עור בעור בחלקים הנגועים.

יש שני שלבים להתפתחותו של הסרטן, כאשר תחילה יופיע גידול טרום-סרטני בדרגת חומרה קלה ולאט לאט יהפוך להיות בדרגת טרום-סרטני קשה. ללא אבחון וטיפול בשלב הטרם-סרטני, הגידול יהפוך לסרטן חוזרני של צוואר הרחם. התסמינים האפשריים לסרטן זה הם דימום לאחר קיום יחסי מין, דימום בין-וסתי, הפרשות מוגברות וכאבי אגן, אך חשוב להדגיש כי ברוב המקרים אין תסמינים בשלב השינויים הטרם-סרטניים, ולכן נדרשות בדיקות שיאתרו את השינויים גם כאשר אין תסמינים שיעידו עליהם.

הבדיקה המוכרת והידועה היא בדיקת פאפ, אך היא לא רגישה מספיק, ולעתים מתגלות בה תוצאות כוזבות. בשנים האחרונות חלו שינויים בבדיקת הסריקה לאיתור נוכחות נגיף הפפילומה, באמצעות בדיקת PCR. איתור הנגיף חשוב במיוחד עבור זנים הנחשבים מסוכנים כמו זן מס' 16 ו-18. הימצאות נגיפים אלה בגוף מעידה על סיכון להיווצרות מצב טרום-סרטני עוד בטרם הופעת סרטן צוואר הרחם. לכן, בדיקה זו נחשבת הרבה יותר יעילה ומדויקת.

יש חיסון אבל רק 50% התחסנו

מאז כניסתם לשוק של החיסון והבדיקה החדשה לגילוי הנגיף, ירדה השכיחות של סרטן צוואר הרחם בעולם באופן דרמטי. ארגון הבריאות העולמי אף הכריז לפני כמה שנים כי סרטן צוואר הרחם ניתן ל"אלימינציה" (סילוק) מוחלטת בעזרת הקפדה על חיסון, בדיקות סריקה מצוואר הרחם וטיפול ייעודי.

בישראל ההיענות לבדיקת נגיף הפפילומה נמוכה בהשוואה למדינות מתקדמות אחרות, ואף ירדה מאז תחילת המלחמה. יש לכך שני הסברים: ראשית, המחלה

נדירה יחסית בישראל; שנית, אין תכנית לאומית מחייבת לביצוע הבדיקה אף שהיא בסל הבריאות וזמינה לנשים בגילאי 25-65 מדי שלוש או חמש שנים.

גם בגזרת החיסונים יש מקום לשיפור רב. אף שהחיסונים יעילים, בטוחים וזמינים כבר לגילי חטיבת הביניים, באופן שנועד להקדים את החשיפה לנגיף בפעילות מינית בגיל מבוגר יותר, הורים רבים ומנהלי בתי ספר מתנגדים לו מסיבות שונות. כתוצאה מכך, שיעור ההתחסנות נגד HPV בישראל הוא 50% בלבד.

לאחרונה נמצא שהחיסון נותן הגנה מצוינת גם אחרי גיל ההתבגרות ואף אחרי החשיפה לנגיפי הפפילומה. לכן חיסון נגד HPV מומלץ לכל הגברים והנשים עד גיל 26, ואפשרי גם בגיל מבוגר יותר.

לא "בעיה של נשים"

חיסון ה-HPV מוכר כיעיל למניעת סרטן צוואר הרחם אך חשוב לציין כי זני נגיף הפפילומה גורמים גם לסוגי סרטן אחרים בקרב נשים וגם גברים, כמו סרטן הפה והלוע.

גברים, בשונה מנשים, לא יכולים לדעת אם נדבקו בוירוס, מפני שאינם מבצעים בדיקות סקר לצורך מעקב, לכן הגילוי יגיע רק לאחר הופעת קונדילומות (מעין יבלות על איבר המין, האשכים ופי הטבעת) או גידול סרטני. הבשורה המשמעותית היא שהחיסון כולל גם הגנה כנגד הדבקה באותן קונדילומות, ולכן יש חשיבות מכרעת לחיסון גם בקרב גברים.

גילוי מוקדם והתחסנות מצילים חיים

דחייה או ויתור על בדיקת הסריקה מביאים לירידה בגילוי המוקדם ובמניעה של סרטן צוואר הרחם. החשש הוא שבעקבות זאת יעלה שיעור התפתחות סרטן צוואר הרחם בישראל, במקום שנצליח להביא לסילוקו. סיכויי ההחלמה מסרטן צוואר הרחם עומדים על 95% במידה שהמחלה מאותרת בשלב מוקדם, וככל שהמחלה מתגלה בשלב מאוחר, כך סיכויי הריפוי יורדים.

אבחון מאוחר מצריך טיפולים רבים ומורכבים לאורך זמן, בגלל אלימות המחלה, כגון כריתת הרחם כולל חלק מהנרתיק, הסרת צוואר הרחם, הסרת בלוטות הלימפה, הקרנות וכימותרפיה.

כל דחייה נוספת בבדיקה ובהתחסנות נגד פפילומה מציבה נשים בסיכון שלא לצורך. יש חשיבות עליונה להמשיך גם בתקופה זו את שגרת הבדיקות והאבחונים, שעלולים להיות קריטיים. זה מציל חיים.

הכותב פרופ' יעקב בורנשטיין, מומחה למיילדות, גינקולוגיה וקולפוסקופיה, יו"ר החברה הישראלית לחקר ומניעת מחלות המועברות במגע מיני; עורך ראשי של *Journal of Lower Genital Tract Disease*; מנהל (לשעבר) מחלקת נשים ויולדות, המרכז הרפואי לגליל; משנה לדיקן (לשעבר) בפקולטה לרפואה ע"ש עזריאלי, אוניברסיטת בר אילן

חדשות

החצבת חוזרת? עלייה מדאיגה במספר המקרים בעולם

ארגוני הבריאות בארה"ב, בריטניה וארגון הבריאות העולמי מדווחים על עלייה במקרי חצבת וירידה בשיעור המתחסנים, עד כדי "איום עולמי הולך וגובר מהמחלה"

מערכת דוקטורס אונלי | 08:28, 28.01.2024

ילד חולה בחצבת. צילום: שאטרסטוק